

Dyslexieprotocol

Inleiding

Het Zuider Gymnasium biedt kwalitatief sterk, kansrijk en op de individuele leerling toegesneden onderwijs in een veilige, motiverende leeromgeving en met een persoonlijke begeleiding. Een van de vele aspecten van persoonlijke begeleiding wordt gevormd door de wijze waarop wij omgaan met dyslectische leerlingen. Deze wordt in het vervolg van dit protocol beschreven.

Het Zuider Gymnasium biedt begeleiding aan de dyslectische leerling, die aanvullend is op de eventuele begeleiding die een externe deskundige op dit gebied levert. Daarnaast adviseert en faciliteert de school een leerling met dyslexie in het onderwijsleerproces. De faciliteiten hebben met name betrekking op de wijze waarop toetsen worden afgenomen.

Basis van en ook voorwaarde voor deze begeleiding wordt gevormd door de deskundigenverklaring, die wordt afgegeven door een orthopedagoog met een erkende bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek dan wel een klinische kinder- of jeugdpsycholoog.

Uit de deskundigenverklaring moet het volgende blijken.

- a. De lees-en/of spellingsproblemen zijn didactisch resistent. Dat wil zeggen dat de problemen niet verminderen ondanks planmatige, systematische en taakgerichte hulp door de docent of een deskundige, zoals een remedial teacher of een gespecialiseerde logopedist.
- b. Het vaardigheidsniveau van het lezen op woordniveau en/of spelling is significant lager dan dat van leerlingen die even oud zijn en evenveel onderwijs hebben gevolgd.

Signalering en begeleiding

Bij alle leerlingen worden diatoetsen afgenomen.

Leerlingen die uitvallen op de signaleringstoetsen van Diataal en/of Diaspel en/of bij wie mogelijke kenmerken van dyslexie worden geconstateerd, kunnen indien gewenst, meestal op verzoek van de mentor, door de remedial teacher onderzocht worden in een vooronderzoek. Wanneer het vermoeden van dyslexie door het vooronderzoek bevestigd wordt, dan draagt de remedial teacher zorg voor verdere verwijzing naar een GZ-psycholoog/orthopedagoog. De kosten van het onderzoek komen voor rekening van de ouders. De resultaten van het onderzoek worden uiteraard besproken met de ouders en de leerling.

In de begeleiding krijgen gediagnosticeerde dyslectici zo nodig adviezen voor o.a. effectief leren, zelfstandigheid en de aanpak moderne vreemde en klassieke talen. Ouders krijgen daarnaast informatie over de wijze waarop de school kan helpen en welke maatregelen worden aanbevolen. Voor ieder kind wordt bekeken wat de ondersteuningsbehoefte is. In een gesprek met de remedial teacher/dyslexiecoach worden afspraken gemaakt over de begeleiding en wat er van de ouders en de leerling verwacht wordt.

In het algemeen heeft elke leerling met dyslexie op het Zuider Gymnasium recht op de hieronder beschreven faciliteiten. De remedial teacher monitort samen met de mentor het resultaat van de geboden faciliteiten. Om een optimale begeleiding te kunnen realiseren, verwachten we een proactieve houding van zowel de leerling als zijn of haar ouders.

Overzicht van faciliteiten

- **Dyslexiepas**

Om aan docenten duidelijk te maken dat een leerling een dyslexieverklaring heeft, krijgt de leerling een dyslexiepas. Deze kan op tafel gelegd worden wanneer gebruik wordt gemaakt van tijdverlenging, of andere faciliteiten, zoals een ander lettertype of toetsen op geel papier.

- **Tijdverlening bij toetsen/examens**

- CSE: + 30 min;
- TSE 0-119 min: +15 min;
- TSE 120-240 min: +30 min;
- Repetities/SO binnen een lesuur van 80 min: +15 min.

- **Ondersteunende software**

Dyslectici wordt de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van ondersteunende software speciaal bestemd voor dyslectici. Op het Zuider Gymnasium wordt gebruik gemaakt van *Kurzweil*.

- **Beoordeling van de spelling**

Bij dyslectici wordt er een aangepaste beoordeling voor spelling op toetsen gehanteerd. Spellingfouten worden voor maximaal 10% meegerekend, volgens onderstaande protocol.

Uitgangspunten voor alle secties:

- Onherkenbaar gespelde woorden worden fout gerekend.
- Wanneer verkeerde spelling van een woord tot verandering van betekenis leidt wordt dit woord fout gerekend.
- Indien dit tot aantoonbaar betere resultaten leidt, kan een leerling mondeling getoetst worden (bij een deel van de toetsen in de onderbouw). Voorwaarde hierbij is dat er naast de mondelinge overhoring, ook schriftelijk overhoord wordt. De cijfers van beide overhoringen worden vervolgens gemiddeld.
- Specifieke grammaticale onderdelen dienen correct te worden uitgevoerd.
Voorbeeld: *ll es* = niet correct. Voorbeeld: *Have* i.p.v. *has* = niet correct Voorbeeld: *wir sein* = niet correct.
- Een woord dat fonetisch is gespeld, wordt niet in alle gevallen fout gerekend. Dit is afhankelijk van de herkenbaarheid van het bedoelde woord en het soort toets.
- Fouten met betrekking tot (mede-)klinkerverdubbeling worden niet geteld.
Voorbeeld: *Housses*
- Fouten m.b.t. letterverdraaiing in vaste lettercombinaties worden niet geteld.
Voorbeeld: *Huose*, *manoevreren*.
- Eenzelfde spelfout wordt maar 1 keer gerekend, ongeacht het aantal herhalingen van die fout. (dit geldt overigens ook voor niet dyslectische leerlingen)

Aanvullingen per vak:

Engels:

- Het niet schrijven van stomme letters wordt niet geteld, evenals het schrijven van hoorbare, maar niet gespelde letters teacher-teatcher.

Duits:

- Bij veelvuldig vergeten van hoofdletters wordt een maximum aan fouten berekend (afhankelijk van de toets en dit wordt in overeenstemming met collega bepaald)
- Wanneer verkeerde spelling van een woord tot verandering van betekenis leidt wordt dit woord fout gerekend; dit geldt in veel gevallen voor het gebruik van de Umlaut (Vb. schon <> schön ; Buchen <> Bücher)

Frans:

- Bij veelvuldig vergeten van accenten wordt een maximum aan fouten berekend (afhankelijk van de toets en dit wordt in overeenstemming met collega bepaald).

- In alle gevallen waarin het protocol niet voorziet, is de expertise van de vakdocent bepalend in de keuze van de facilitering.